

Klimat- och energistrategi för Stockholms län 2025–2030

Remiss från Länsstyrelsen Stockholm
Remisstid den 2 maj 2025

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Åsa Lindhagen

Sammanfattning av ärendet

Länsstyrelsen Stockholm har remitterat *Klimat- och energistrategi för Stockholms län 2025-2030* till bland annat Stockholms stad för yttrande. Klimat- och energistrategin syftar till att främja klimat- och energiomställningen i länet så att klimat- och energimålen nås. Strategin bygger på en analys av förutsättningar, utmaningar och behov av fortsatt arbete och är strukturerad i sex strategiska områden.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafikkontoret. Miljöförvaltningen och trafikkontoret har inkommit med kontorsyttranden som svar på remissen på grund av kort remisstid.

Stadsledningskontoret ser positivt på strategins inriktning men efterlyser starkare regional energiplanering. Kontoret lyfter att ett perspektiv på rättvis klimatomställning saknas och bör inkluderas, att samverkan behöver en tydligare struktur, resurser och att den behöver breddas till statliga aktörer.

Miljöförvaltningen anser att strategin på ett bra sätt täcker de områden som är viktigast för klimatet men anser att den även bör inkludera offentlig konsumtion i statistiken, att den tydligare bör bygga på byggbranschens resurshierarki, att befintliga nätverk för samverkan ska utnyttjas och att den tydligare bör adressera markanvändningens betydelse för kolsänkor vid exploatering.

Stadsbyggnadsnämnden välkomnar strategin men anser att rättviseperspektivet saknas och att den tydligare behöver visa på hur den regionala energiplaneringen ska gå till. Vidare anför de att samverkan behöver definieras tydligare och befintliga forum som

Klimatarenan bör användas. De lyfter även att strategin också bör belysa den fysiska planeringens påverkan på kolsänkor via markanvändning.

Trafikkontoret efterlyser konkreta åtgärdsplaner och analyser av insatsbehov (särskilt för elnät/laddning/biodrivmedel) i strategin, samt tydligare samverkansformer och starkare koppling mellan mål och åtgärder för att öka den nödvändiga omställningstakten.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Stockholms stad välkomnar Länsstyrelsen Stockholms förslag till Klimat- och energistrategi som utgör ett viktigt steg för länets gemensamma klimatarbete. Strategins prioriteringar ligger i linje med stadens egen Klimathandlingsplan, men Stockholms stad har högre ambitioner – klimatpositivt 2030 och fossilfritt 2040 – vilket kräver en snabbare omställning och starkare regionalt ledarskap.

För att strategin ska bli ett kraftfullt verktyg vill jag framföra några centrala synpunkter som stadens förvaltningar lyft. Inledningsvis är en stärkt och konkret regional energiplanering helt avgörande för att säkra länets el- och effektförsörjning och möjliggöra kommunal planering. Strategin måste också integrera perspektivet om en rättvis klimatomställning, en aspekt som nu saknas men är central för Stockholm, för att säkerställa att ingen lämnas utanför.

Samverkan är nyckeln, men den måste bli mer effektiv. Istället för nya forum ser vi att befintliga strukturer bör utnyttjas, som exempelvis Klimatarena Stockholm, att tydliga åtaganden bör formuleras och att resurser behöver allokeras. Dessutom krävs en förbättrad samordning med statliga aktörer kring regelverk och finansiering för att ge länet rätt förutsättningar.

Inom transportsektorn behövs mer konkreta åtgärder och analyser, särskilt gällande säkrad elnätskapacitet för elektrifiering, regional samordning av laddinfrastruktur (särskilt för tung trafik) och en tydligare koppling mellan mål och insatser.

Jag välkomnar fokuset på cirkularitet, men strategin bör utvecklas genom att hänvisa till byggbranschens resurshierarki och inkludera system för matchning av utbud och efterfrågan på återbrukat material samt vikten av att bygga med redan producerade material. Dessutom kan aspekten om markanvändningens klimatpåverkan och beaktan av kolförråd vid exploatering lyftas fram tydligare under kompletterande åtgärder.

Konsumtionens klimatpåverkan bör inkludera långväga resor och använda statistik som omfattar även offentlig konsumtion och investeringar för en rättvisande bild. Slutligen behöver länsstyrelsens roll i beredskapsfrågor kopplat till energi förtydligas.

Stockholms stad är fast besluten att nå sina klimatmål och vara en motor i omställningen. Vi ser fram emot ett fördjupat samarbete med länsstyrelsen och länets aktörer för att förverkliga en ambitiös och rättvis klimatomställning.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets och stadens förvaltningars svar.

Stockholm den 23 april 2025

Åsa Lindhagen

Bilaga

Remiss - Klimat- och energistrategi för Stockholms län 2025–2030, dnr KS 2025/232-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Centerpartiet ser positivt på att det tas fram en ny Klimat- och energistrategi för Stockholms län. Strategin ger en bra grund, men vi anser att ambitionerna på omställningen behöver vara högre om Stockholmsregionen ska kunna vara en ledande kraft i klimatomställningen. Precis som det behövs ett starkare fokus på lokal, förnybar energiproduktion runt om i länet.

Utsläppen i länet minskar inte i den omfattning som krävs och det är oroande att elproduktionen i länet är så låg i relation till vår användning. Det behövs mer aktivt arbete för att bygga ut solenergin, stärka elnätens kapacitet och öka beredskapen i energiförsörjningen. Centerpartiet vill se tydligare ansvarsfördelning mellan aktörer, skärpt uppföljning och ett större tryck i omställningen av transporter, uppvärmning och arbetsmaskiner.

Ärendet

Länsstyrelsen Stockholm har remitterat *Klimat- och energistrategi för Stockholms län 2025-2030* till bland annat Stockholms stad för yttrande. Klimat- och energistrategin syftar till att främja klimat- och energiomställningen i länet så att klimat- och energimålen nås. Strategin bygger på en analys av förutsättningar, utmaningar och behov av fortsatt arbete.

Länsstyrelsen konstaterar i den remitterade strategin att klimatförändringarna utgör en global kris som kommer att påverka flera generationer framåt. Växthusgasutsläppen i länet behöver minska kraftigt i närtid, och klimat- och energistrategin är ämnad att vara en karta som länets aktörer kan använda för det arbete som behöver göras tillsammans.

Strategin identifierar sex prioriterade områden för länets klimat- och energiarbete: energi, transporter, samhällsbyggande, arbetsmaskiner, konsumtion och kompletterande åtgärder. Dessa områden har valts ut eftersom de genererar höga direkta eller indirekta utsläpp av växthusgaser, och för att regional samverkan har goda möjligheter att minska utsläppen och främja omställningen.

Inom området energi betonas vikten av en effektiv och flexibel användning av energi, effekt och resurser, samt att öka kapaciteten i länets elnät. Inom transporter lyfts behovet av att skapa ett mer transporteffektivt samhälle, öka andelen fossilfria drivmedel och ställa om till energieffektiva och fossilfria fordon.

Inom samhällsbyggande lyfter Länsstyrelsen fram vikten av att förvalta och utveckla befintlig bebyggelse och att tänka cirkulärt och flexibelt från början i planerings- och byggprocessen. Inom arbetsmaskiner lyfts behovet av att byta ut arbetsmaskiner till fossilfria alternativ och att utveckla upphandlingen av arbetsmaskiner.

Inom konsumtion betonas vikten av att skapa resurseffektiva och cirkulära materialströmmar, samt att minska klimatpåverkan från konsumtion av livsmedel, plast, elektronik och textil. Inom kompletterande åtgärder lyfts behovet av att öka nettoupptaget av växthusgaser i skog och mark, samt att avskilja och lagra koldioxid med biogent ursprung.

Strategin betonar vikten av samverkan och samarbete mellan olika aktörer i länet, samt att det gemensamma arbetet formaliseras i någon form av åtagande. Kommunerna och Region Stockholm har enligt strategin en särskilt viktig roll. Strategin pekar också på att uppföljningen av klimat- och energiarbetet i länet behöver utvecklas för att få en tydligare bild av hur arbetet går i förhållande till målen.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden. Miljöförvaltningen och trafikkontoret har inkommit med kontorsyttranden som svar på remissen på grund av kort remisstid.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 31 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Av kommunfullmäktiges budget 2025 framgår att Stockholm ska vara klimatpositivt senast 2030 och helt fossilfritt senast 2040. För att nå dessa mål måste hela samhället ställa om. Staden ska därför samarbeta med näringslivet, civilsamhället och akademien för att åstadkomma förändring. Stockholms stads Klimathandlingsplan 2030, beslutad av kommunfullmäktige 16 december 2024 (Dnr KS 2023/416) beskriver vägen till klimatmålen genom att slå fast 150 åtgärder fördelade på fem omställningsområden.

Länsstyrelsens remitterade klimat- och energistrategi för Stockholms län går igenom de olika utsläppsområdena och beskriver övergripande vad som behöver göras och ger en inriktning för fortsatt arbete. I slutet av dokumentet finns ett särskilt avsnitt om genomförande och utvärdering. Stadsledningskontoret konstaterar att den remitterade strategin i första hand vänder sig till kommuner och Region Stockholm, och att de huvudsakliga instrumenten för genomförandet är dialog och samverkan.

Stadsledningskontoret konstaterar att den remitterade klimat- och energistrategi i mångt och mycket adresserar samma frågor som Stockholms stads klimathandlingsplan. Konsumtionens klimatavtryck behandlas, exempelvis genom åtgärder för ökad cirkularitet, vilket stadsledningskontoret ser särskilt positivt på. En skillnad är att Länsstyrelsens strategi även behandlar energitillförseln till länet inklusive beredskapsfrågor. Denna del motsvaras delvis av stadens Energistrategi, beslutad av stadsbyggnadsnämnden 13 juni 2024 (Dnr 2023-15614-30).

När det gäller energifrågan ser stadsledningskontoret ett behov av att stärka den regionala energiplaneringen. Det kan handla om att förbättra kopplingen mellan energiplanering och översiktsplanering på en regional nivå som stöd för den kommunala planeringen. Det kan även handla om kartläggningar av effektbehovet och kapacitetssituationen i olika delar av länet, eller regionala kartläggningar över gods- och transportsystemets energiförsörjning för ett strategiskt arbete med elektrifiering på systemnivå.

Frågan om en rättvis klimatomställning behandlas inte i den remitterade strategin. Stadsledningskontoret ser ett behov av ett sådant avsnitt för att exempelvis ge vägledning om fördelningspolitiska effekter av klimatomställningen i länet, och om hur utsatta grupper kan ges särskild hänsyn.

Stockholms stad har enligt stadsledningskontorets erfarenhet deltagit i ett flertal samverkansinitiativ som Länsstyrelsen tagit på klimat- och energiområdet. Vissa har varit mer framgångsrika än andra, och stadsledningskontoret menar att det är viktigt att dra slutsatser om vad som krävs för en lyckad dialog och samverkan. Utöver de konferenser och högnivåmöten som den remitterade strategin talar om behövs också spetsigare satsningar med ett tydligt fokus. De samarbeten som fungerat bäst har enligt stadsledningskontoret haft en tydlig organisatorisk form, ett särskilt finansiellt tillskott och en hög kompetens inom klimat och ledarskap. Ett exempel på ett sådant

samarbete är Klimatarena Stockholm som drivs av Länsstyrelsen och Region Stockholm tillsammans. Andra initiativ, som exempelvis Åttaprocentutmaningen, har inte givits samma förutsättningar och därför inte burit frukt på samma sätt.

Stadsledningskontoret menar också att den remitterade klimat- och energistrategin skulle vinna på att genomföras i en bredare samverkan än vad som föreslås. I synnerhet har statliga aktörer en stor betydelse för klimat- och energiomställningen i Stockholms län. Frågor om regelverk och finansiering på statlig nivå är viktiga för en snabb klimatomställning, och här skulle en starkare koordinering kunna ge Stockholms län bättre förutsättningar att vara en motor i landets omställning. I viss utsträckning sker detta inom det statliga innovationsprogrammet Viable Cities, som genom ett klimatkontrakt samordnar ett stort antal kommuner och de sex myndigheterna Trafikverket, Tillväxtverket, Formas, Energimyndigheten, Vinnova och Naturvårdsverket. I synnerhet sker en samordning av myndigheternas finansiering av kommunernas klimatomställning. Stadsledningskontorets föreslår att lärdomar från detta och andra breda samarbeten vägs in i genomförandet av den remitterade strategin.

Den remitterade strategin lyfter fram resurseffektiva cirkulära materialströmmar som centralt för att minska konsumtionens klimatpåverkan. Enligt Stockholms stads synsätt ingår även det långväga resandet i konsumtionens klimatpåverkan och stadsledningskontoret förordar att även detta område inkluderas. Tänkbara insatser är att verka för goda förutsättningar för tågresor, underlätta långväga resor med elbil och att öka attraktiviteten för lokalt semesterland.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 11 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att strategin på ett tydligt sätt har identifierat de mest centrala frågorna inom klimat- och energiområdet i länet. De huvudområden som strategin fokuserar på, nämligen energi, transporter, samhällsbyggande, arbetsmaskiner, konsumtion och kompletterande åtgärder, stämmer väl överens med de omställningsområden som är utpekade i stadens klimathandlingsplan. På samma sätt som stadens handlingsplan betonar vikten av att minska klimatavtrycket från konsumtion gör även denna strategi det.

Länsstyrelsens klimat- och energistrategi använder SEI konsumtionskompassens statistik för hushållens konsumtion men exklusive offentlig konsumtion och investeringar. Samtidigt refereras till den nationella statistiken som inkluderar investeringar och offentlig konsumtion. Detta riskerar att skapa en missvisande jämförelse. Förvaltningen föreslår därför att utsläpp från investeringar och offentlig konsumtion bör inkluderas i de konsumtionsbaserade utsläppen i strategin.

Förvaltningen delar uppfattningen om att det i det fortsatta arbetet i länet finns behov av att ta fram kunskapsunderlag för konsumtionsutsläpp, utveckla kravställning och uppföljning i upphandlingar samt vidareutveckla regionala samarbeten.

Förvaltningen anser att det vore fördelaktigt om länsstyrelsen tog en ledande roll i samverkansarbetet. När det gäller behovet av ökad samverkan anser förvaltningen att befintliga nätverk och initiativ bör utnyttjas, eftersom länets aktörer redan idag samarbetar inom klimat- och miljöområdet genom olika forum, nätverk, projekt och initiativ.

I avsnittet om samhällsbyggande hänvisas till EU:s avfallshierarki men förvaltningen anser det vore mer lämpligt att i detta sammanhang hänvisa till byggbranschens resurshierarki¹. Den är mer aktuell och specifikt anpassad för bebyggelse. Gällande stycket om byggmaterialflöden och återbruk vill förvaltningen poängtera att det även behövs system för matchning mellan utbud och efterfrågan. I stycket om Fysisk planering som bidrar till hållbarhet och cirkularitet saknas aspekten av att bygga med redan producerade material.

I avsnittet om Kompletterande åtgärder anser förvaltningen att strategin saknar aspekten rörande val av mark för exploatering. Val av mark har en avgörande betydelse för klimatpåverkan, eftersom olika typer av mark lagrar olika mycket kol. Exploatering av exempelvis skogsmarker och torvmarker med höga kolförråd kan leda till betydande koldioxidutsläpp. Strategin bör uppmuntra kommunerna att integrera kolsänkor/kolförråd i beslut om stadsutveckling. Genom att stärka och

---

¹ https://byggforetagen.se/app/uploads/2024/02/Bygg_Anlaggningssektorns-fardplan-200224.pdf

tydliggöra strategin inom detta område kan länet minska klimatpåverkan från stadsutveckling och infrastruktur samtidigt som viktiga ekosystemtjänster bevaras.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 27 mars 2025 följande.

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Särskilt uttalande av Mats Johnsson (SD), se Reservationer m.m.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 21 februari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret välkomnar förslaget till klimat- och energistrategi för Stockholms län och konstaterar att staden redan arbetar i linje med strategin i flera avseenden. Bland annat har stadsbyggnadskontoret tagit fram en ny energistrategi som står inför antagande i kommunfullmäktige. Staden har även nyligen uppdaterat sitt miljöprogram och klimathandlingsplan och har högre satta klimatmål än de nationella.

Stadsbyggnadskontorets synpunkter struktureras i nedanstående rubriker efter de förslag som länsstyrelsen särskilt önskar få synpunkter på.

Prioriterade områden

Strategins prioriterade områden energi, transporter, samhällsbyggande, arbetsmaskiner, konsumtion och kompletterande åtgärder sammanfattar de sektorer med störst negativ klimatpåverkan. Stadsbyggnadskontoret anser generellt att länet behöver fokusera sina utsläppsminskande åtgärder där de kan göra störst nytta och ser därför att de prioriterade områdena är väl valda. De prioriterade områdena stämmer väl överens med de omställningsområden som Stockholms stad har identifierat i sin nyligen antagna klimathandlingsplan 2030.

Ett av Stockholms stads sju övergripande mål inom miljö- och klimatarbetet är en rättvis och inkluderande omställning. Eftersom konsekvenserna av klimatförändringarna hårdast drabbar de mest utsatta ska staden stärka en rättvis omställning, särskilt skydda sårbara grupper och inkludera invånarna i klimatarbetet. Stadsbyggnadskontoret anser att rättviseperspektivet bör lyftas även i länsstyrelsens klimat- och energistrategi.

Inriktning för det fortsatt arbetet

Inom det prioriterade området samhällsbyggnad lyfter förslaget till strategi särskilt det cirkulära perspektivet. Det stämmer väl överens med Stockholms stads hållning,

där den nyligen antagna Klimathandlingsplan 2030 lyfter cirkularitet som en bärande princip för att minska klimatpåverkan och öka resurseffektiviteten.

Inom det prioriterade området energi läggs stor vikt vid kommunal och mellankommunal energiplanering. Det nämns kort att energiplanering på regional nivå behövs men att det saknas tydlig styrning av i vilka former detta bör ske. Stadsbyggnadskontoret hävdar att en regional energiplanering är en grundläggande förutsättning för att den kommunala energiplaneringen ska kunna fungera på bästa sätt. Storskaliga tekniska försörjningssystem som elproduktion, kraftledning, VA och återvinningsanläggningar är anläggningar som försörjer flera kommuner och dess funktion och kapacitet behöver planeras utifrån ett regionalt perspektiv. Strategin bör därför utveckla vad som behöver förändras för att en regional energiplanering ska komma till stånd.

Upptag och lagring av koldioxid i mark och växtlighet lyfts som kompletterande åtgärder. Här vill stadsbyggnadskontoret poängtera att den fysiska planeringen och samhällsbyggandet kan ha stor påverkan på kolförråd och koldioxidupptag genom förändrad markanvändning.

Klimat- och energiåtagande

Ökad och fördjupad samverkan lyfts som en generell väg framåt inom flera prioriterade områden. Länsstyrelsen menar att en ökad samverkan innebär att aktörerna behöver bidra med personella resurser och att ett formellt åtagande där aktörerna aktivt beslutar att delta i denna samverkan tydliggör denna insats. Stockholms stad ingår redan i flera olika typer av samverkansforum med bäring på klimatfrågan där vissa har tydliga åtaganden i form av exempelvis klimatkontrakt. Stadsbyggnadskontoret håller med om att kunskapsutbyte och kontinuerlig samverkan är viktigt för att kunna lära av varandra och göra en snabb förflyttning men anser samtidigt att formerna för ett samverkansåtagande skulle behöva definieras tydligare. Stadsbyggnadskontoret ser en möjlighet i att befintliga forum används och utvecklas för att stärka samverkan och formulera åtaganden, snarare än att nya forum tillskapas. För samhällsbyggnadssektorn finns exempelvis Klimatarena Stockholm som samlar länets aktörer som arbetar aktivt för minskad klimatpåverkan. För energisektorn finns nätverket REST, Regionalt elförsörjningsforum Stockholms län, som ska identifiera vilka åtgärder som behövs för att elförsörjningen ska säkras. Regionalt elförsörjningsforum Stockholms län (REST) är ett nätverk som ska identifiera vilka åtgärder som behövs för att elförsörjningen ska säkras.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Generella synpunkter

Trafikkontoret anser att den reviderade strategin är mer sammanhållen än den befintliga strategin. Den är tydligt skriven och pedagogiskt upplagd vilket ger en bra bild av helheten. De prioriterade områden som lyfts fram överensstämmer väl med de områden som även trafikkontoret anser är viktiga att fokusera kring. Det saknas konkreta handlingsplaner för varje område men trafikkontoret ser positivt på att dessa kan utvecklas genom samverkansmöten och anser att tydliga åtaganden för samverkande parter behöver specificeras och vidareutvecklas. Sådana åtgärds paket är något som påtalas i den befintliga strategin.

Transportsektorn

Strategin identifierar de huvudsakliga utmaningarna inom transportsektorn: transporteffektivitet/minskat bilresande, elektrifiering och ökad användning av biobränslen. Trafikkontoret delar slutsatsen att utvecklingen går i rätt riktning men att omställningstakten behöver öka för att kunna nå målen.

Strategin påpekar behovet av ökad användning av biodrivmedel men saknar en tydlig beskrivning av hur denna övergång ska genomföras eller vilken del av reduktionsplikten som behöver skärpas för att uppnå miljömålen.

Vidare framgår det inte vilka konkreta åtgärder som krävs för att säkerställa tillgången på el och förstärkningar av elnätet för att möjliggöra en utsläppsfri innerstad 2030 och ett fossilfritt Stockholm 2040. Prognoser för energibehovet, i relation till transportomställningen, bör utvecklas och kopplas till målsättningarna i budget och miljöprogram. Strategin tar inte heller upp den ökade utsläppsutvecklingen från transportsektorn under 2024, vilket är en viktig aspekt att belysa. För att uppnå effektiva och hållbara transporter krävs en samlad strategi där alla transportslag beaktas. Strategin bör tydligare lyfta samspelet mellan lastbil, järnväg och sjöfart.

Målbilden i strategin är otydlig vilket försvårar kopplingen mellan mål och fokusområden. Det anges att klimat- och energistrategin fokuserar på perioden 2025 till 2030 med sikte mot det långsiktiga klimatmålet till 2045, men det saknas en tydlig länk mellan målen och valda inriktningar. Eftersom transportsektorns omställning påverkar energisammansättningen på sikt bör denna koppling stärkas.

De föreslagna åtgärderna ligger i linje med vad trafikkontoret anser behöver göras men det saknas en tydlig analys som beskriver hur mycket av olika insatser som behöver genomföras för att bidra till att målen ska uppnås.

Samverkan lyfts fram som en nyckelfaktor vilket är positivt, men strategin behöver konkretisera hur samordning och gemensamma lägesbilder ska utvecklas i praktiken. Trafikkontoret efterfrågar en tydligare beskrivning av hur det regionala samarbetet ska organiseras, inklusive vilka befintliga forum som kan stärkas och vilka nya som

kan behövas. Exempelvis skulle Elektrifieringspakten kunna utvecklas till ett bredare regionalt samarbete.

Specifika synpunkter på delar av texten

Sida 18: Strategin nämner att elnätets förmåga att överföra el till länet är viktigt, vilket trafikkontoret instämmer i. Elkapaciteten är en utmaning som behöver hanteras. Här bör det tydligare framgå vad länsstyrelsen och andra aktörer behöver vidta för att hantera denna utmaning.

Sida 23: Det är viktigt att el- och effektbehov för 2030 och 2045 stämmer överens med Ellevios nätutvecklingsplan.

Sida 25: Beredskapsfrågan lyfts som viktig men det framgår inte hur man avser att arbeta vidare med det. Vilken roll kan länsstyrelsen ta och vilket stöd kan kommunerna förvänta sig?

Sida 26: Det är viktigt att nätutvecklingsplanerna har en god kvalitet för att utgöra ett stöd i den kommunala planeringen.

Sida 29: Effektiva godstransporter är mycket viktiga och regional/kommunal samverkan behövs om dessa ska kunna effektiviseras och elektrifieras. Det behövs en regional samordning som rör utbyggnad för laddinfrastruktur för tung trafik.

Sida 30: Trafikkontoret instämmer i att laddinfrastrukturen behöver byggas ut. Det står att 1700 laddpunkter för snabbladdning behöver etableras, men det är viktigt att kunna presentera var dessa behövs och hur samordningen av denna utbyggnad kan underlättas.

Reservationer m.m.

Stadsbyggnadsnämnden

Särskilt uttalande av Mats Johnsson (SD)

Sverigedemokraterna kan i princip godkänna huvuddragen i den föreslagna klimat- och energistrategin för Stockholms län, men den lyfter inte i tillräcklig omfattning de många insatser som redan för länge sedan gjorts för att göra Stockholm till en miljövänlig stad. Enbart att människor bor nära varandra ger effektivitetsvinster inom en rad områden. Inom transportsektorn är huvuddelen av transporterna kollektiva och så har det varit under det senaste århundradet. Inom energisektorn är i stort sett alla stadens bostäder fjärrvärmda efter beslut och utbyggnad under 1960- och 70-talen. Forsmarks kärnkraftverk byggdes under slutet av 70-talet för att förse storstäderna i Stockholmsområdet, Mälardalen och Uppland med billig och pålitlig elenergi. Inom avfallssektorn har det sedan mer än 50 år funnits sopförbränningssystem där energi från avfall drivit fjärrvärmesystemet.

Däremot har de insatser som gjorts under de senaste åren där politik, istället för effektivitet fått styra gjort Stockholm till en mindre miljövänlig stad än den var tidigare. Exempelen är många, några anges här. Inom trafikområdet har bussfiler skapats även där de inte behövts med avsikt att skapa bilköer som ger längre bilresor och mer utsläpp. Cykelbanor byggts för ett fåtal cyklister på bekostnad av utrymme för bil- och gångtrafik som försvårar framkomligheten både för bilar och för fotgängare. Snöröjning görs så att cykelbanor är snö- och isfria medan gångbanor lämnas oplogade med följd att risken för fallolyckor ökar vid halt väglag. Sopor sorteras, istället för att brännas, utan att det som sorterats kan återvinnas, speciellt tydligt för plastavfall som bara kan återvinnas om olika plastsorter inte blandas. Insamling och hantering av dessa ger mer lastbilstransporter och utsläpp. Alla har det gemensamt att de försämrar livet i Stockholm utan att ha någon påtaglig effekt på miljön.